

ЩАСЛИВА ЗОРЯ

ЧАСОПИС ДЛЯ ПОШИРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ХРИСТІЯНСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Виходить два рази тижнево: в четвер на 4 ст., під неділю на 8 ст. | Передплата в краю: 1/4-річно 6 зол., місячно 2 зол. За кордоном 1/4-річно 1 амер. долар. — Ціна числа 25 сот. — Конто П. Щ.: Краків 405.867.

В Англії править королева Марія

Ізза тяжкої недуги короля виконує його обовязки королева Марія. На днях уласкавила вона засудженого на смерть дозорця зоологічного огорода в Лон-

доні. Се перший випадок правління жінки в Англії від часів королеви Вікторії. Англіїці взагалі мали щастя до правління жінок.

Війна в Америці знов спалахнула

Того самого дня, коли Бріан одержав ряд депеш від правительств ріжних держав з гратуляціями ізза „щасливого закінчення конфлікту“ між Болівією та Парагваєм — „Юнайтед Прес“ розіслала по світі таку вістку: Передні сто-

рожі болівійського війська в силі 3.500 людей почали офензиву проти парагвайської пристані Багія Негра. У військових кругах кажуть, що в разі продовження тої офензиви мимо всіх мирових інтервенцій війна стане неunikнима.

Голод і розрухи в большевії

Голод в Москві й Ленінграді. — Голод на Україні. — Голод на Білій Русі.

З Москви й Ленінграду доносять, що там голодне населення порозбивало урядові склади. Найбільше непокоїть владу факт, що міліція явно сприяла при тім населенню. В Харкові товпи голодних облягають урядові склади.

Комісар внутр. справ оповістив указ, в котрім грозить острими карами за поширювання вістей про голод. — Голодні товпи Білоросів переходять польську границю.

Польські робітники не хочуть рублів

В Лодзі стався характеристичний і високо політичний факт: Два комуністичні послы прийшли до льокалю управи фахових робітничих союзів при вул. Нарutowича і зажадали кімнати в ціли роздачі 10.000 доларів, які одержали з Москви, щоб виплатити

їх убогим робітникам. На те відповів їм голова робітничих союзів, що польські робітничі проф. союзи ніколи не возьмуть участі в роздаванні большевицьких грошей і не відступлять свого льокалю на таку ціль.

Реорганізація Найвисшого Суду

Польська преса доносить: В Найвищим Суді у Варшаві знесено існуючі досі три карні палати й утворено одну для цілої Польщі. Предсідателем її назначений А. Могільницький, котрий був дотепер предсідателем другої карної палати. Він

має до диспозиції 24 суддів. Прокураторів є три (Червільський, Пернікарський і Севільський) та 10 підпрокураторів. Секретаріят палати поділено на кілька секцій. На чолі його стоїть Й. Пшилуцький.

10 міль. доларів на кольтонізацію ССРСР.

(ЖАТ). Як відомо, жидівський філіантроп з Шікага, Юлій Розенвальд, дав 5 міль. доларів на жидівську кольтонізацію в ССРСР, під умовою, що других 5 міль. зложать меншими датками. Отже досі

зібрали жиди в Америці 3 міль., з чого від Рокефелера одержали 500.000 дол. Предсідатель „Акро-Джойнту“ Розенберг звиває жидів, щоб доложили бракуючі ще два мільони дол.

Шляхотний вчинок укр. богословів

Студенти духовної академії у Львові, у відповіді на події з 1. листопада 1928. зареагували достойно. На своїх сходинах 11. листопада 1928. постановили зречися вживання тютюну й алкоголю та складати по 3 зл. місячно на народні ціли, в першій мірі в допомогу своїм світським товаришам, які

потерпіли в „Академічній Домі“. В листопаді зібрано 607.60 зл. та віддано до диспозиції „Товариства прихильників освіти“ для „Академічного Дому“ а крім сего 158 богословів зреклося частини харчів в допомогу світським незаможним товаришам. Честь нашій богословській молоді! Vivant sequentes! Мч.

Практична вага споминів

В сім числі „Нової Зорі“ містимо першу в нашій публіцистиці студію про історію й бібліографію української католицької преси. Наші старші Читачі, моглиб по перечитанню тої студії пригадати собі, як повстали деякі з наших старих органів преси, хто був їх ініціатором, хто їх найбільше піддержував морально і фінансував, яке вражіння викликали ті органи і з яких причин

перестали вони виходити. Списані спомини про те все з іменами й описами осіб та тодішних відносин булиб дуже цінні для історії нашої катол. преси, а ще цінніші як наука для розвитку нашої праці на будуче. Просимо о присилання таких споминів до друку. (Що до часу, коли що буде печатане, редакція зобовязатися не може).

Патріотизм у церкві

Кілька субективних заміток з приводу випадку в Успенській Церкві у Львові.

З якогось часу, в богато наших церквах по містах, пішло в звичай співати безпосередно по Службі Божій патріотично-релігійну пісню-молитву „Боже великий, єдиний“. Перед війною роблено се спорадично і при виїмкових національно-святочних нагодах; по війні чути сей спів що неділі і що свята, особливо на т. зв. студентських богослуженнях. Про сю обрядову новість можна було почути ріжні думки, одначе прилюдно сеї справи не підвошено, дарма, що в сім році боротьба за „чистоту“ обряду була дуже жива і ще досі не перевелася. Що-тілько в останніх тижнях почудася реакція проти згаданої новості з боку одної частини вірних Успенської церкви, так, що дійшло до соблазнівочих конфліктів у самім храмі. Противники співання „Боже великий, єдиний“ висувають два мотиви свого протесту: один, що сей спів є „засмічуванням“ східного обряду, який вони хочуть видіти непорочним по византійсько-московським зразкам; другий, що ся пісня є українською політичною демонстрацією у церкві, яка ображає не-Українців, в сім разі — москвофілів... Як і коли сей внутрішній конфлікт буде компетентними чинниками розв'язаний (а його треба розв'язати негайно, щоб не допустити до соблазнів і не давати ворожій пресі нагоди до підривання поваги нашої Церкви), сього не знаємо; покино уважаємо своїм обовязком висловити про саму суть спору кілька засадничих думок, піддати їх під увагу, а то й дискусію, інтересованої частини нашого громадянства та побажати, щоб у них знайшлася стежка до щасливої розв'язки прикрого непорозуміння.

Перше питання, що тут насувається таке: чи й коли слід у церкві виявляти національно-політичні почування? Ся справа поважніша і трудніша до вирішення, ніж на перший погляд може здаватися. Бо відповідь на се питання не може бути ані безоглядне „так“, ані безоглядне „ні“. В сім ціла трудність проблеми, щоб знати, коли маніфестація національно-політичних почувань при церковних богослуженнях дозволена, а коли небажана, а то й шкідлива.

Так ось, коли сотня чи тисячка земляків з однакоим національно-політичним світоглядом збудує й удержує церкву свого обряду, то без сумніву має право надати їй, на скільки церковні приписи взагалі дозволяють, своєрідний характер, від архітектонічного стилю почавши, на мелодіях скінчивши. З церковно-релігійного становища принципових перепон тут нема (повторяємо: коли ся „націоналізація“ не переступає дозволених компетентною церковною владою меж). Радше по другім боці — національно-політичним — мо-

жуть бути сумнівні, чи занадто настирлива вняла національно-політичних окремішностей не дискредитує самої їх ідеї. Пряміром, коли в національні краски малодоступно кождо криво, а національні гимн буде лунати з кождо катаринки — то се певно не піднесе поваги відносної національно-політичної ідеї. А вже найменше відповідна річ, щоб церква мала причинитися до подібного баналізування поважних річей.

Та не в сім головна річ. Важніше те, що таких гомогенних церковних громад (парохій) може бути тільки мала кількість. Натомість нормальний стан такої, що до одної церкви належать не тільки вірні з різних національно-політичних поглядів хоч із одної й тої самої народности (як прим. у нас Українці і москвофіли), а й люде різної народности (Українці, Поляки, Словаки, Ромуни і т. ин.). В таких обставинах церква мусить зберегти до означеної міри неутраляльність й однакою прихильністю для всіх своїх вірних. Так і тут поміж богот. Церква дасть радо дозвіл кождій національно-політичній групі вшанувати богослуженням і відповідною пісню той момент, який даній групі особливо дорогий, одначе не приложити руки до того, щоб сей дозвіл одним переминявся в неволю для других. Де як де, а в церкві, де всі вірні рівні перед Богом, подібне накидування не може мати місця. Очевидно, якихсь постійних правил в сім напрямі нема й не може бути, бо обставини в різних країнах, а нерозуміння в різних парохіях, можуть бути окремі, і все те може давати привід до непорозуміння і конфліктів, які одначе церковна влада мусить скоро і справедливо розв'язати, зберігаючи свою матірню прихильність до всіх своїх вірних без огляду на їх життєві погляди і симпатії.

В данім випадку в справі непорозуміння внутрі Успенської парохії у Львові, розв'язка не булаб трудна, якщо по обох боках буде добра воля до згоди. Розмірна легкість у тому, що тут станули проти себе два відомки, хоч не однаково сильні, тої самої народности — українсько-руської — що різнять тільки позитивно-культурними світоглядом, на практиці часто тільки ілюзоричними, і що при всіх обопільних

суперничаннх не перестають бути вірними силами одної землі, як і не сміють перестати бути вірними дітьми одної гр.-кат. Церкви.

До згоди можнаб, на наш погляд, дійти на ось яких основах:
1. Пісня-молитва, чи як хто хоче гимн, „Боже великий, єдиний“ не буде додавана до кождої Служби Божої, а тільки співана виїмково в пам'ятні національні дні при спеціальних богослуженнях, в яких вірні інших переконань можуть не брати участі. Така норма буде згідна з духом національного гимну, збереже його від небезпеки оповсвідання та — що найважливіше — буде відповідати практиці всіх культурних народів (м. ин. і Польки співають свій гимн у церквах тільки виїмково).

2. Згадавмо гимнови буде привертена оригінальна форма, неправно, непотрібно і нещасливо викривлена у нас — ким, не вміємо вже сказати. Ся первісна форма звучить: „Боже великий, єдиний, Русь-Україну храни“, тимчасом тепер чомусь співають: „Боже великий, єдиний і ам Україну храни“. Сю зміну зроблено не тільки всупереч старинному правилу, що з пісні й слова не викидають, а ще й негарно і неясно.

НА СВЯТА
прийдіте найкраще всяку їду якщо всі потрібні припаси закупіть тільки

в найстаршій українській коопер.

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“
яка продає від року 1883 у своїх 24 склянах по більших містах

СПОЖИВЧІ
і кольоніяльні товари та всякі напитки.

376 2-2

Поручене через всі Епископські Ординаріати Товариство
„КАРПАТІЯ“

переводить під найкориснішими услвами і догідними комбінаціями всякого рода життєві обезпечення.

Все Бєсч. Духовенство і укр. Громадянство обезпечує своє життя та життя своїх родни вичлочно в українським Товаристві „КАРПАТІЯ“ Львів, Руська 18. I. п. 364 13-2

Негарно, бо так не написавби ні один правдивий поет з мистецьким почуванням; неясно, бо в молитву до Всевишнього вкладає рясякогось низького еґотизму. Опіка Провидіння над нашою країною не може бути диктована йому нашим інтересом, а тільки вселюдським милосердям і ласкою для всіх. Чейже не хочемо гнати Бога просьбою, щоб Україна була расом для нас а тюрмою для інших? (На нещастя, мелодія вимагає наголосу саме на слові „нам“).

Та найважливіше те, що автор пісні — Олександр Кониський, наддніпрянець і великий український патріот-націоналіст — так погано не сказав, тільки за „Русь-Україну“ молився, а другий великий наддніпрянський патріот — Микола Лисенко — до сей молитви скомпонував музику. Оба вони, що правда, мали перед очима польський гимн „Boże coś Polskę“ (дідлом так, як автор „Ще не вмерла України“ наслідував „Jeszcze Polska nie zginęła“), одначе заміна історичного слова „Русь“ нісенітницею „нам“ не зробила сього твору оригінальним і більше національним, хіба навпаки. Отже коли привертимо йому правдиву постать, то не тільки направимо кривду заподіяну покійним автором, а й мабуть усунемо головний камінь претяжовення в почуваннях тих, що протестують проти співання в церкві сього гимну: слово „Русь“ певно втихомирить їх, а може й заставить до сильного хору.

Коли се станеться, то певні ворожі газети перестануть захлистуватися з радощів про „моральний розклад уніятської Церкви“.

Відозва до Всечесного Духовенства Станиславівської Епархії

Зло так з огляду на віру як і етику може бути пропачоване в двоякий спосіб, т. е. або отверто, або скрито, неясно і повільним освоюванням. Другий спосіб далеко небезпечніший чим перший, бо де ходить о явне зло, там люде доброї волі відвернуться від него, а приймуть його хіба люди лукаві і зіпсотого серця. Зло однак укрите і замасковане, що неясно підкрадається, або через частійший контакт освоєне і всуміш з добрим перепачковане, може легко люде незрячих і короткозорих, хотій доброї волі, звести і за собою потягнути. А вже найбільша небезпека, коли правда і чеснота через частій контакт і освоєння як також через помішання з фальшом і проступком затратить свою відрубність, ріжницю і свою окремішню сферу впливу і значіння.

Се звичайна тактика упавшого світа в борбі проти Божого царства. І тому по словам одного письменника,*) світ — говорячи правду — уважає її за опінію таксамо добру як кожда лож, уміщує її між неправдами і приказує її жити з ними в згоді. А коли безсоромним сусідством так її згнобить і сплюгочить, що не спосіб її пізнати, тоді знаєє її і толерує, бо вже сталась неправдою і то дорогою і цінною, бо вона основою своєю повагою давної правди інші неправди, узаконює їх і хоронить, відімаєє від них за сильну їх відрубність, остріє і отвертість. Правда, стала сласю, своїм тоном, акцентом, окруженням і додатками помагає до замилення границь між злом а добром, помагає до побільшення сих попятя, а світ з того дуже вдоволенний.

Можна се назвати також духовим наложництвом, чи просто конкубінатом добра і зла, чесноти і проступку, правди і фальшу, віри і безвірства, впровадженням через упавший світ на се, щоб безвірство, зло, проступок і лож могли безсоромно і спокійно змагатися і поширюватися.

Сей духовий конкубінат далеко лачнійший у своїх наслідках, чим звичайне плотне наложництво, яке ніколи не може цілком затерти черти своєї беззаконности і тому разить, відстрашує і відтрючеє від себе. Але духовий конкубінат, замаскований туманними та звідними кличами легко вкрадається до людських душ, нищить в них віру та затирає почування моралі.

Густо часто дається чути, що в деяких кооперативах, читальнях та інших світських установах загніздився дух сельробівський та радикальний, що там члени здекларовані вороги Церкви і релігії. А наші деякі священники мимо того там чепиняють, а до того ще вкладають там церковні капітали. Чи се не співдінання зі злом? Чи се не закривання зла і небезпеки перед людьми незрячими? Ні, кажуть ті священники, ми якраз своєю участю „струмуємо зло, а навіть стараємося лихо направити“. Та се пуста їх бадачка, бо вороги прецінь свідомі своїх плянів, в них нема доброї волі, а священників толерують тільки до часу, доки з них можуть мати користь та уважати їх як параван до замилення очей для прочого загаду люде.

На весні в біжучім році на конференції деканів я поручив їм, щоби старалися здохотити клир по деканатах до основою парохіяльних читальень, бібліотек, церковних кооперативних складів. Прецінь се не є проти національного добра, овшім, чим Церква більше посідає, чим більший має вплив, тим більший хосен і для наші і до під кождим оглядом. Тимчасом не видно познач тої праці, а на однім соборі деканальним навіть далося

чути негодуювання. Ось наслідок довголітного духового наложництва!

Недавно тому я видав відозву до духовенства тут. Епархії, в котрій остріг перед небезпечкою, яка грозить католическому, та станув в обороні духовенства, яке отримало прилюдно моральний поличник. Можна було сподіватися, що духовенство з обуренням займе відповідне становище, та упінеється о Божу хвалу й о свою честь. Та крім двох деканатів, котрі обізвалися в тій справі, решта всі мовчати, немовби нічого не було і не грозить. Ось так далеко ми зайшли!.. Духовенство вже так надихалося тих затроєних духових мязівми та бакціями, що затратило почування навіть своєї гідности. Нічого дивного. Хто не потрапить як слід постояти за честь і славу Божу, той не може відчувти пониження і своєї гідности й упінутися о свою честь.

З сею затроєною атмосферою ми зжилися вже від ряду літ. Дійшло до того, що в своїм часі світський інтелігент, жиючий з жидівкою в подружжю, яке по принципам католическому є чистим грішним конкубінатом, був головним редактором уходячого у нас як поважного часопису. І сей редактор мав вплив на формування опінії і на розвій нашого культурного життя, з голосом його числилося наше громадянство, а духовенство часопис того редактора читало і підтримувало матеріально і морально. Ось так в нас затупіло та зіштивніло почування не тільки віри й етики, але навіть сорому та власної чести. Ось до чого doprowadило спільне пожиття в духовним наложництві правди і фальшу, чесноти і проступку, віри і безвірства. Звідси отже у нас така прострація духа, таке затемнення та знечуження на ділення убийчих впливів. Звідси також ті бастардові вчинки нашого духового життя.

В Коломиї гурток тамопних домородних москвофілів та деякі православні російські емігранти спровадили собі православного батюшку й агітують за православ'єм. Щоб сему батюшці запевнити подучення удержання, дали йому урядуювання в своїй фінансовій інституції „Самопомощ“, оснований ще пок. Дудкевичем. Тимчасом і деякі гр.-кат. священники з повіту, русофільської партії, беруть там участь, а з ними і їх вірні... Колиб православний батюшка мав там прищєнення і подучення удержання з конечности, з милосердя, ось прим. як безпринційний емігрант, чи заточенець, можнаб се ще толерувати. Але коли він нарочно спровадженний, щоб агітувати і поширювати православ'є, то всяка участь католицьких священників у тій інституції се духове наложництво католицизму з православ'єм, се апробата і пособлювання православ'я, се згірщення й уводження вірних. І на се ніхто не звернув і не звертає уваги. Справді у нас духове затуманення дійшло вже до того, що ми перемінили „істинну Божію волю“ (Римл. I 25), що ми помішали, а навіть поставили наші людські видумки та партійні правди понад правди Божі, що ми стали подібні до „содержащих істинну вь неправдѣ“ (Римл. I 18). Но коли деякі духовні пастири так духово омертвіли, то як можна дивуватися тим вірним, котрі не тільки не реагують на ріжного роду сектантські агітації, але їх толерують, а з ісповідниками православ'я чи інших сект жиють в добрих і приязних зносинах.

Вже від двох чи трох літ розсилає „Рідна Школа“ стінні календарі, в котрих на першій місці поміщений гр. кат. місяцеслов, на другім місці православний, а доперва на третім місці римо-католицький. Пощо там уміщений православний календар? Прецінь у нас нема пра-

вославних. Хіба на се, щоб освоювати нас з православ'єм і в той спосіб пособлювати православному агітацію. Ні, відповість дехто, православний місяцеслов поміщений для православних на Волині. Коли так, то чому поміщений православний календар перед католицьким лат. обрядом? А прецінь римо-католицький календар католицької Церкви для нас католиків ближший чим православний. Отже поміщення православного календаря перед римо-католицьким само з себе має на цілі, щоб освоювати наше католицьке громадянство з православ'єм, а відчувувати від католическої Церкви, а відчувувати Управу „Рідної Школи“ о злу волю, однак промаху її не можна ніяк об'єктивно оправдати. Впрочім якщо ходило о православних на Волині, можна було для них особно видати поміщуючи і православний календар, але в кождім случаю треба помістити на першій місці гр. кат. календар, на другім місці римо-католического, а на третім православний, щоби в той спосіб зазначити наше католицьке становище. Рівнож не дається оправдати замітка, що „Рідна Школа“ ходило о придбання більших фондів і від православних Українців, бо чейже за миску сочевіцї не можна нааражувати наші католицькі почування.

З православними Українцями можемо мати спільну ідею національну, спільні справи просвітні й економічні, але в справі віри ми не є одно з ними. Вправді маємо з православними Українцями схожість обрядом, одначе з огляду на віру ми ріжнимося, а віра понад все, хіба що „Рідна Школа“ хоче триматися рецепти коломийського адвоката, що націоналізм на першій, а віра на другім місці, або що „Рідна Школа“ зміряє до еманципування себе зпід впливу всякої релігії, та хоче „Рідну Школу“ перемінити на „Вільну Школу“, як дехто зі світських інтелігентів навіть пророкує.

Ми не сміємо ставити своєї правди понад правду Божу. І тому хотій римо-католического календар ріжніться обрядом від нашого, однак є нам католикам ближий, бо католицький, бо та сама віра нас дучить. Будьмо послідовні, отверті і щирі, де ходить о справу віри. Ось православні емігранти Українці видали у Львові „Календар-Альманах Дніпро“ і в ній помістили тільки православний місяцеслов і латинський, а наш гр.-кат. зовсім опустили, зазначаючи хіба декуди наші свята. Вони отже більше послідовні в своїм православі, чим ми в нашій католицькій. Закиньмо вже раз то хилення на всі боки, ходження крадьком та крутими стежками. Стіймо кріпко в вірі, як нас до сего упоминає св. Ап. Павло (I Кор. XVI. В.), йдім простою дорогою правди, а правда нас освободить (Іоан. VIII. 32). Якраз тепер, коли православні знайшлися разом з нами в одній державі, коли ми з ними в контактї, якраз тепер ми повинні тим більше зазначувати нашу ріжницю в вірі, бо тільки в той спосіб потрафимо їх зрєфлектувати і їх повернути. В противнім случаю ми їх ще більше утвердимо в їх ошибочнім пересвідченню що до віри, а навіть самі готові за ними піти.

При тій нагоді мушу подати спростування в справі збірки з приводу коляди в часі минаючих Різдвяних свят сего року. В лівій пресі счинився крик, що клерикали мають загарбати в свої руки „Рідну Школу“. Щоби надати ваги своему крикови, допустилися грубого очернення. Між иншими часопис „Українські Вісти“ (Ч. 77. I. XI. 1928) написав: „Клерикали зібрали на „Рідну Школу“ чималі гроші, але забрали їх собі: Станиславівська капітала збрала 60.000 зл., а „Рідна Школа“ передала тільки 10.000“. Тимчасом поправді так річ мається. З коляди по парохіях тут. Епархії передано до тут. консисторської канцелярії тільки 10,340

*) Hello в своїй книжці: „Człowiek“ в польській перекладі стор. 117.

ОСИП НАЗАРУК.

РОКСОЛЯНА

Українська історична повість з 16. століття.

— Питайте, відповідаю, а я скажу, що буду знати.
— Чи то правда, питає, що ви няньчили жінку Великого Султана Сулеймана і їдете до неї з отсими купцями, до Царгороду?
— Та до Царгороду з тими купцями я їду, кажу. Але чи жінка Султана то та сама, котру я няньчила, то скажу аж тоді, як її побачу. Я їду, кажу, шукати тої, котру я няньчила на своїх руках, кажу, бо люде говорять, що вона в Царгороді, кажу.
— Добре, ви, мамо, відповіли, сказала Настя.
— Та правда все добра, доно.
— А щож той товмач на те?
— Товмач зараз заговорив до намісника. Старший, уже синий чоловік був той намісник. Він щось сказав товмачеві. А той знов до мене:
— Видко, каже, що ви правду говорите. Тепер питаю вас, відки ви, і коли ту дівчину-попадянку, що ви її няньчили, забрали Татаре?
— Я, кажу, зі свого краю, з Червоної Руси, а тоді була я в Рогатні. І кажу, коли то було, все по правді. А він знов переповідає тому старому панові. Той лиш головою поважно кивав. І знов щось сказав товмачеві. А товмач до мене:
— А мали ви які певні вісти від того часу, як ту дівчину Татаре взяли?
— Та вістей, кажу, було багато, казали люде, що вийшла за між високо. Але деж я можу знати, чи се правда? Боялася я і словечком згадати, що люде і про цесаря говорять, аби Турків не образити. А він знов переповів і вже щось довше між собою говорили. І в інших запитували. І ті щось говорили. А Жидів уже не питали. Видко мусіли їх передним

розпитувати. Досить, що нарешті товмач знов звернувся до мене тай говорити:

— Цісарський намісник каже вам, пані, переказати, що се може бути правда, що ви сказали. Тому питає вас, чи не потребуєте ви чого, або чи не маєте якої скарги. Все скажіть і нічого не бійтеся.
— Нічого, кажу, я не потребую і ніякої скарги не маю. Коби лиш нас більше не спинали по дорозі... Він переповів і се. Знов поговорили тай каже він до мене:
— Ваше череслудання скінчене. Дістанете таке письмо, що ніхто вас більше по дорозі не зачіпить... Подякувала я, доно, і тому намісникові і тому товмачеві. А на відхіднім сам намісник склонився і всі, що були з ним. Тоді я подумала: „Ну коли то ти, доно, то мусиш там мати великий пошанівок, як такий великий пан задля тебе навіть стару няньку твою шанує“. І ще менше я від тоді вірила, що се може бути.
— А на письмо довго ви, мамо, чекали?
— Не довго тревало, як мене тим самим повозом відвезли. А ще того дня вечером принесли мені то письмо і таки до моїх рук дали. І ще раз той товмач питає, чи не потребую чого. А я знов подякувала.
— А не питали, чи сторожу вам, мамо, дати?
— Не питали, бо видко діло, що не були певні. Той намісник мабуть міркував, так: Не знати напевно, чи я нянька, чи не нянька теперішньої султанки. Як нянька, то вистарчить мені пропуск, а як не нянька, то сторожею осмішави себе. Отож гадаю, що він розумно зробив. Досить, що я поїхала далше і вже дійсно по дорозі не чіпали нас більше. То письмо помагало. Горами й долинами доїхала я з тими купцями аж до сего міста. І полід такі чорні гори їхали ми, доно, що нехай сховануться наші Карпати, хоч і там вірли мусять добре летіти, заки долетять на найвищі скали. А тут на верхах сніги, білі-білі, а під ними ліси такі чорні-чорні, аж сині. А долинами води бренять і квіти прекрасні. Велику красу Господь Бог поклав на сі дивні землі, але наша, доно, таки приємнійша, бо наша.
(Дальше буде).

СУКНА

на убрання мужеські, пальта футра, плаші й дамські костюми, на реверенди для Всеч. Духовенства, коци — на ліжка і на коні.

352

Найліпша якість. — Великий вибір. — Ціни фабричні.

зол., 29 гр. і 20 амер. доларів. Суму ту передано разом з письменним виказом Управі „Рідної Школи“. В останній часі вплинуло ще 88.56 зл. і та квота це не виплачена. Крім сего в деяких повітах уряди парохіяльні передали призбирані квоти з коляди безпосередно місцевим кружкам повітовим „Рідної Школи“. Капітула отже, згідно Консistorії, не задержала собі ані сотика. Що більше, коли перед феріями с. р. учителі тут. Кружка „Рідної Школи“ мали не дістати платні і деякі з них не мали навіть за що виїхати на ферію, то я на прохання Голови тут. Кружка позичив 2.000 зл., а відтак подавав. З представленої отже справи виходить справдження пословиці: „За мое жито ще мене й бито“.

Кинувши тих кілька світляних лучів на ту хаотичну тьму, яка криє наш духовий овид, заряджую як слідує:

1) Приказую всім душпастирям в парохіях, де поширюються ворожі католицькі віри агітації, щоб оголосили з амвони загальною, не споминаючи імен, що апостатів від католич. віри і всяких сектантів мають всі віри оминути, на празники, весілля та інші забави не просити, і з ними як прокаженими всякі зносини зирвати. В той спосіб налятується зло, а разом упавших і нерозкаяних грішників відлучити від прочих вірних, та можливо спонукається їх до сорому і до опам'ятання. Того рода поступовання вказує нам примір св. Ап. Павла, який грішника гіршителя вилучив від спільності вірних (I. Кор. V. 4—5). Що до тих, які зродилися і вирости в православ'ю, оскільки вони не виступають ворожо проти католич. Церкви, можна з ними утримувати життєві зносини, однак не коштом віри та святих справ, протинно, треба старатися їх потягнути до католич. віри.

2) З кооператив, читальні та інших установ і організацій, де напрям ворожий Церкви і віри, коли неможливо ворожого напрям змінити, мають священники під канонічним послухом забратися, а всякі капітали ними там вложені вибрати. Натомість мають старатися о заснування таких установ під забезпеченням впливом Церкви. Вірних належить остережи перед всякого рода ворожими інституціями.

3) Всі священники, які мають участь і зносини з „Самопомощю“ в Коломиї, мають зовсім зирвати з тою інституцією і вибрати звідтам всі свої грошові капітали. Рівнож мають спонукати до сего своїх парохіян. Сей приказ мають сповнити під загрозю церковної цензури й утрати парохії. Уряд знов деканальний має того допилювати і про виконання нинішнього приказу доносити до Еп. Ординаріату.

4) Стробо забороняю уживати календарів будьто стінних, будьто в книжці виданих, де побіч гр.-кат. календаря уміщений православний календар, а ще тим більше, коли римокатолицький календар уміщений доперва на третім місці по православним.

5) Кожного душпастиря обов'язую під канонічним послухом переслати до місяця від дня одержання сеї відзови точні письмнні відповіді на слідуєчі питання:

- а) Які часописи, книжки і брошури розходяться в його парохії і в яким числі, рівнож які часописи читає і пренумерує сам душпастир;
б) які суть установи в парохії (чигальні, кооперативи, Товариства церковні і світські), який в них вплив і чи душпастир бере в них участь;

в) чи і які суть секти в парохії, яке число їх ісповідників і чи мають вплив на прочих вірних. Таксамо що до агітації православля.

Коло хочемо провадити борбу і то успішну борбу, то передовсім треба добре пізнати терен борби і здати собі ясно справу з цілою акцієй. Відтак вже раз треба зовсім занехати тактику половинчости, уступчивости, неясности і компромісів у справах віри і релігії. Ціле наше нещастя, ціле наше нещастя всіх наших нещастя, що ми висіли і висимо між царством Божим і царством міра сего. Звідси вся наша безпринципність, весь наш хаос думок та розбіжність і протирічність на всіх ділянках нашого життя. Тут головна причина, що ми досі не можемо народитися в сконсолідований нарід та прийняти певну, сталу і тревалу форму життєву.

Зрозумімо же добре, що не може бути участі між Христом а Ваалом, а всякі компроміси з демоном тми зведуть нас і соромом квернуть. Не тримаймося тактики Пилата, котрий хоч знав І. Христа за невинного, а мимо того казав Його убицувати, думаючи, що в той спосіб Жиди вдоволяться і не будуть домагатися смерті І. Христа. Демон міра сего таксамо не вдоволяється тільки убицванням І. Христа, він заодно кричить: Распни, распни! Не лякаймося крику і терору упавшого світа, станемо отверто і сміло до борби в обороні І. Христа і Його прав, йдм в слід за Ісусом Христом в Його хрестний дорозі, видержім нашу Голгофту, бо тільки по черевттю Голгофти чекає нас перемога і тріумф.

Дано в Станиславіві дня 8-го грудня 1928. — Ч. 7938/IV.

ГРИГОРІЙ
Єпископ.

(Взято з окремої відзови, виданої в Станиславіві).

„Ні горяча смола, ні кипуча олива, ні жива полум'я не пече так палкої людини, як отверто висказана правда“.

Десять уваг про рекламу

Преса оповідує отсих 10 уваг з Америки: 1. Весь світ згіхає до Америки, країни доларів і реклами, котра розуміє вагу реклами й видає на неї мільярди дол. що року. 2. В Європі даятого тільки біди й безробіття, що не доцяняють користей з систематичної й постійної реклами. 3. Купець, котрий постійно рекламує свою фірму, може спати спокійно, бо реклама сама працює за нього. 4. Реклама то сила, фундамент і права рука купця і промисловця. 5. Хто постійно рекламує свою фірму, той не банкрутує. 6. Реклама се нерв, душа і серце інтересу: інтерес без реклами не може розвиватися. 7. Хто не жалує грошей на рекламу, той багато збудує. 8) Добра і постійна реклама дуже скріплює оборот і зиск. 9. Один систематичний рік реклами дасть більше зиску, ніж 10 літ без реклами. 10. Реклама таксамо як спорт додає енергії й життя купцеві, оживляє його інтерес і зеднує йому постійно все нову клієнтелу.

Про вагу стожинів пише польський письменник Й. Варгошевський: „В друку лишилося все те, що урядове і студене. А все, що об'явлює думки краю, що становить ключ до розуміння публичних таємниць, криється в тінї довірочних листів, приятельських сповідей і записок, писаних для дітей або для своєї пам'яті.“

ПОРУЧАЄ ФІРМА ЛЮДВИК РАЛЬСКИ

Львів, Рутівського ч. 7.

Варшавське православ'є й Українці

Виступ д-ра А. Річинського і секр. п. Артемука.

Д-р А. Річинський, председатель українського правосл. церковного комітету і член правосл. митроп. ради оповістив у пресі письмово, в котрім подає до загального відома, що угоду, заключену православними українцями 1. липня с. р. з варшавською правосл. митрополією уважає неіснуючою з отсих причин: Заключаючи порозуміння поставили українці умови, що правосл. церковна влада поробить необхідні кроки в цілі уздовершення церковно-суспільного життя та упорядкує пануючий у православ'ї хаос. Однак висша церковна влада, владна одного з тих зобов'язань — так твердить д-р Річинський — добросовісно не виповнила, але навпаки — виявила явну тенденцію оставити все по старому та придержуватися дальше системи протекції і виписку церковного майна, фактично знищивши соборну основу церкви, отягається перед іменуванням українських єпископів і дальше веде стару русифікаторську політику. Супроти того українська правосл. суспільність уважає угоду заключену 1. VII. 1928 р. неіснуючою й тим самим віднадає її обов'язок, признавати протиканонічну злуку волинської дієцезії з варшавською в виді одного владки. Дальше закликає д-р Річинський своєму дотеперішному владичі, що на його бажання в протоколі останнього засідання, 2-ї сесії митроп. ради без згоди й відома всіх її членів виснаго якесь доповнення, як пр. вимогу, щоб богословським виділом при варшавськ. університеті руководив той-же владика Діонісій. З тих всіх причин д-р Річинський заявляє, що перестав бути членом митроп. ради.

Рівночасно зложив подібну заяву також секретар митроп. ради і член укр. церк. комітету п. Артемука з Берестя.

Не хочемо розбирати доволі дивного закиду, який у тій заяві п. Річинський робить своєму владичі, а саме, що він змагає до осягнення проводу в богословським виділі своєї церкви, але уважаємо потрібним підчеркнути, який хаос викликає в церкві східна засада допускання світських до управи чисто церковними справами! Раз допущені до такої участі світські інтелігенти хочуть диктувати своїй духовній владі а як ні, то дискредитують її. Страшні се відносини, для нас, українців католиків, невиносимі і — дуже поучаючі.

Чому ліберальна преса проти Болівії?

Майже всі ліберальні часописи, пишучи про болівійсько-парагвайській спір, званили вороже становище проти Болівії, а прихильне до Парагваю. Причина? Тому, що Болівія вважається краєм „дуже католицьким“. Вона є однією державою, котра не дивлячись на дипломатичні зглядя, назвала переслідування католиків у Мехіку негідним ділом ба навіть нарушенням права народів. Болівія має свого посла при Ап. Столиці, котрого ставить на першім місці в дипломатичній ієрархії. Зате в Парагваю править лібералізм. Теперішній президент Парагваю Гуджйярі веде вправді розумнішу церковну політику. Але саме на днях мусів „заспокоювати“ депутацію лібералів та соціалістів щодо своїх плянів утворення самостійного архієпископства в Парагваю.

Політичний огляд

Політичний атентат у Парижі. — Болоче пробудження з нової ілюзії. — Дещо цікаве про справника атентату. — Польща на шляху від лібералізму до абсолютизму. — Українські послы проти українського університету у Львові.

Львів, 27-го грудня 1928.

Минулого тижня зроблений був у Парижі політичний атентат. Молодий Альзасець Беноа стрілив до апеляційного судді Фашота, що в сьогорічнім веснянім процесі проти альзаських автономістів у Кольмарі виступав як прокуратор і головню причинився до засуду й уневажнення посольських мандатів провідників автономістичного руху. Свого часу ми писали про сей процес і його симптоматичне значіння: як вислів пробудження зі сну ілюзії й обопільного розчарування — Альзасців і Французів; як доказ, що часи від 1871 основно змінилися і що сьогодні два племена з ріжнородною й культурною не можуть побіч себе жити в однокрайній державі, як се ще ввижалося сям і тим тому десять літ.

По згаданім процесі і зв'язаних з ним репресіях над альзаськими автономістами, французький уряд знов попав в ілюзію, що „сильною рукою“ вспів викоринити „сепаратистичний“ рух, будієм ворогами заініційований і підтримуваний. Як бачимо, пробудження й сям разом показалося болоче: стріли з руки молодого автономіста! Націоналістична і радикальна частина французького громадянства підняла, очевидно, крик: безпощадно злавити гидру автономії! німецька інтрига! відобрати Альзасцям і ті окремішности, які ще досі мають!

Здається, що воно на-разі так і буде. Посипляться нові репресії, нові засуди, заведеться режим генеральської „твердої руки“, однак... однак Франція не збудеться „меншинного питання“ доти, поки не змінить свого політичного устрою так, щоб Альзасці самі правили собою — себто поки не признає їх країні автономії. Іншого виходу не буде ні Франції, ні жадній иншій державі з меншинними благодатями.

Вертаючись до париського атентату, зазначимо три характеристичні моменти: 1) справник не є ескальтованим інтелігентом, тільки ремісником; 2) його імя французьке, не німецьке; 3) особливо інтересне для наших земляків — він сам добровільно зголосився до поліції.

Переходячи від Франції до її східної союзниці, бачимо й тут сензацію, хоч з иншого поля й иншого характеру. Димісія міністра справедливости Мейншовича також дуже симптоматична. Від якогось часу Річпосполита йде приспіненим ходом від політичного лібералізму до державного абсолютизму. Від століть уважалося незалежне судівництво основною політичною волю й найціннішим здобутком людської культури; від десятка літ чуємо на сході инше гасло: суд — орудді диктаторської влади! За сям кличем пішла наперед Італія, а тепер іде Польща. На основі нового закона-декрету суду зможє бути й офіцир... Проти сеї новости сойм виступив з цілою рішучістю, однак його голос остав без значіння. Такі тепер часи!

В останніх передсвяточних хвилинах сойму сталася ще одна незвичайна подія. На його бюджетовій комісії українські послы демонстративно промовляли й готували проти внесення, щоб уряд поробив заходи коло заложення українського університету у Львові. Від коментарів до сього факту здержуємося на сям місці...

„Наші часи потребують далеко більше оборонців правди пером, ніж голосистів правди на проповідницьк.“ (Слова Папи ІХ.).

Членам Т-ва „Дністер“ до відома!

Згідно з обов'язуючим законом кожний член Т-ва вз. об. „Дністер“ мусить найдальше до кінця грудня ц. р. викупити полісу „Дністра“ на обезпечення дозволеної законом 1/3 части будинків на 1929 р.

Хто в означеному речинні не викупить своєї поліси на 1929 р., того будинки з днем 1. січня 1929 р. перейдуть в цілости до обезпечення в П. З. В. У. Члени „Дністра“ не є обов'язані предклатати своїх поліс до реєстрації повітовим інспекторам ПЗУВ., бо Т-во „Дністер“ займеться само предложенням ПЗУВ. спасу викуплених на 1929 р. будинкових поліс. Підвишку оціночних вартостей на 1929 р. зарядив ПЗУВ. і ся підвишка є після закона міродайною і обов'язуючою другі Товариства, отже і Т-во „Дністер“.

373 а 2—2

3 РЕЛ.-ЦЕРК. ЖИТТЯ

Різдвяна авдієнція у Ватикані. В навечере Різдва прийв св. Отець на авдієнції кардиналів. Веселий свят желав кардинал-лекан Ванутеллі. Папа відповів дуже теплою промовою, споминаючи минулі літа й дякуючи в покори Богу за все, що перебув та згадуючи з влчачістю молитви, котрі за нього йдуть до Бога від католич. родин на всім світі. Опісля представив св. Отець свої поглядя на протирелігійну боротьбу в Мехіку й Росії та на війну між Болівією й Парагваем.

Ще про римське питання. (КАП). Не може вже бути сумніву, що італійський уряд має поважний намір розв'язати римську квестію і що вигляди взаємного порозуміння значно покращали. Однак треба памятати, що в справах засадничої ваги Церква ніколи не знає спіху. Довідуюемося, що уповноваженим Ап. Столиці в переговорах з Квіриндалом є адвокат Пачеллі, брат берлінського Нунція, а повновласником Квіриналу — радник Бароне.

Фонд оборони католицтва. (КАП). Товариство допомоги релігійній толеранції в Нью-Йорку осуovalo фондацию з капіталом 150.000 доларів на поширення правди про католицьку віру. Що така акція конечна, доказали недавно президентські вибори в Америці, в часі котрих віроісповідна кампанія протестантів перебрала всяку міру. До фондаций приступили визначні представники американської суспільности.

Єпископ-мученик на Соловецьких островах. (КАП). „Allgemeine Rundschau“ ч. 49 одержала такі відомости про російського (католицького) єпископа Сльоскана, котрий є на засланню на Соловецьких островах: „Єпископа засуджено на примусові роботи на болотах; мусить мешкати в неопаленім бараку, дістає тільки сухий хліб і рибу та найконечнійший одяг і то лиш на час праці. Здоров'я його цілком зруйноване... Коли заходи латвійського уряду, щоб звільнити його як латвійця, владується, то він поверне звіттам калікою“. Часопис апелює до нм. уряду в справі інтервенції.

Англійські теології і Святе Письмо. (КАП). Група англійських теологів видала книжку, в котрій зясовано їх відношення до біблійних „оповідань“. Майже все те для них є „легенди“, яким сьогодні вже не можна вірити. Загал вірних англійської Церкви слушно вражений цєю книжкою. Консерватисти, не маючи ніякого вишого авторитету, не мають на чім опертися й даремне силкуються змагається зі струєю скептицизму.

Домагання ліквідації маріявітської секти поставили варшавські католики, згуртовані у 86-ох кат. організаціях. Процес проти Ковальського в Полоцьку доказав, що його злочини не мають індивідуального характеру, але були вислідом „релігійних“ та „догматичних“ основ секти маріявітів. Тому ліквідація секти повинна бути конечною консеквенцією полоцького процесу. (КАП).

Недостача священників у Бразилії. (КАП). Голова браз. Католицької Унії закликає молодіж і суспільність пособляти священників покиданням. На 35 мільонів мешканців має Бразилія всего 5000 сваяч, з того 2000 чужинців.

Комунікат XII.

Головної Управи Мар. Т-ва Молоді

В справі „місяця доброї преси“.

1. Згідно зі статутом устроєно наша організація разом з усіми католич. організаціями „місяць доброї преси“, котрим є місяць січень 1929. „Місяць“ проголошуємо молоді вже з кінцем грудня, а його акти продовжуємо в Мар. Дружинах і Кружках до 15. лютия 1929.

2. П. Т. Провідники й Прихильники нашого Т-ва зовлять колективно й приватно ініціативно членів перевести такі акти „місяця“, які в дотичних обставинах можливі. М. иншими поручаємо: поручення молитви за розвиток доброї преси і спільну молитву на релігійних сходинах — реферати, екскурсії й „гутірки“ та дискусії на сю тему — вивішення закліків і роздачу через членів летючок на сю тему (ті летючки можна замовити на кошті дружинної каси). Можливим буде також декуди назначення колекторів (рок) передплати на католич. часописи, котрих показові примірники буде можна дістати гратіс від Редакції — а також збірка замовлень на добрі книжки, які колектори можуть зі собою взяти на показ. Вказано поширити по змозі велику кількість брошури про важність доброї преси (20 с.) між членами — і поза організацією й тому о відповідне замовлення цієї брошури просимо. — Врешті просимо — де не заходить перешкода — приймати добровільні жертви від членів на добру пресу.

3. Центр. Комітет Доброї Преси приготував для „місяця доброї преси“ слідуєчі видання: Заклик (афіш) даром за зворотом порта 10 с. — брошурку про пресу 20 с. — дві більші: „Преса“ 3 зол. і „Модерна преса“ 40 с. — „Інструкцію“ про місяць преси — й врешті: летючки 100-ка за 1 зол. з портом. Адреса Центр. Комітету Доброї Преси є: Львів, почт. скритка 108.

Конечно нам памятати, що наша організація, як засадничо „елітова“ зобов'язана цей „місяць“ устроїти по змозі інтензивно і тим чинно сповнити великий апостольський і культурний обов'язок. Львів, 15. грудня 1928.

Управа Мар. Т-ва М.

Вожд вождів в Європі

Парижське „Возрожденіє“ доносить: „До Парижа приїхав з Америки Вископований і Великий Вожд Вождів, Білий Кінг Орла, правдивий Індіанці, прайий потомок червоних племен Америки“. Так написано на його паспорті, котрий власноручно підписав сам Келлог.

„Вожд Вождів“ має 107 літ, а його жінка Ва-Зі-На (значить: „голоспички соловія“) 42 роки молодша від нього. Ідуть обоє. Він знаменито говорить по англійськи і не зле по французьки. У Франції був уже двічі, все з жінкою. Тепер приїхав з лекціями про права меншостей. Він з фаху правник. Пережив він багatto президентів і знав їх особисто.

„Хто докладно обдумує, відважно починає й витривало додержує в кожній добрій справі, той по довгих літах такою поведіння виробить собі характер.“

Українська католицька преса

Історико-бібліографічний огляд в 75-ліття її існування.

Українська католицька преса має свою окрему історію. Вона майже така давня, як і історія української національної преси взагалі.

Вже в 30-тіх рр. XIX ст. — отже на околу 10 літ перед появою першого українського часопису — о. Маркіян Шашкевич, голіше питомиць львівського гр. кат. Духовного Семінара, робить заходи видавати у Львові український часопис. Однак не дівся на це дозволу з причини, що семінаристам не вільно займатися видавничим часописом. В 1843 р. впливав український часопис „Бібліотека бесід духовних“ о. Йосиф Левицький. Часопис сей одначе не по'явився, бо уряд дав дозвіл. В 1846 р. заохочився видавати часопис о. М. Куземський разом з о. Ів. Жуковським й ин., та заходи ті розбилися в наслідок незрозуміння що до мого часопису.

Нарешті в 1848 р. по'явився у Львові перший український часопис п. и. „Зоря Галицька“. І від „Зорі Галицької“ й починається існування української католицької преси. Сама „Зоря Галицька“ була часописом загальнонаціональним. Та в дійсності вдержувало її головню українське гр. кат. духовенство Галичини і Закарпаття. Тому її становили „Зорі Галицької“ до гр. кат. Церкви й духовенства було вповні уважливо. Відкрити про це переконливо змислює сама „Зоря Галицької“. А далі окремим додатком п. з. „Почуенія Церковні“, що виходив при „Зорі Галицькій“ в рр. 1853—1854. „Почуенія Церковні“ редактував з початку 1853 р. о. Ів. Гуналевиц, сам редактор „Зорі“, а відтак Богдан Дідницький та Северин Шехович. Ві вони були сторонники об'єднання. Тому побіч „бесід“ і „сів“ гр. кат. священників, як о. М. Малиновського, о. Л. Трепачковського й ин., в „Почуеннях“ за 1851 р. редактори містили напр. також „Почуенія ківського митрополита Сильвестра, новопоставленому керую.“ Наслідком того „Зоря Гал.“ тратила передатністків. Не діано, що „Почуенія“ в 1854 р. перестали виходити.

Перший самостійний церковний часопис у нас став виходити в 1856 р. в Будапешті. Се тижневик п. и. „Церковна Газета, в пользу восточно-каволицької церкви, тоєдненої сь римським пап'ярархиським престолом“. Видавав його „Общество св. Стефана“, а редактував о. Іван Раковський, гр. кат. священник Мукачівської епархії. Хоч „Церковна Газета“ була католицьким часописом, то статті передруковувала головню з таких жерел: 1) „Воскресне Чтение“, Київ 1849—1856, 2) „Творения св. отцев в русском переводе“, Москва, 1848—1850, 3) „Христианское Чтение“, С. Петербург, 1849—1855, „Д. Г.“ виходила до 1858 р., коли то уряд припинив її за русофільські симпатії.

Але о. Ів. Раковський зам'ість „Церковної Газети“ почав у 1858 р. видавати в Будапешті три рази на місяць новий часопис „Церковний Вїстник“ для Русинів австрійської держави“. Та сей часопис уряд після ч. 10-го припинив. Зате в 1858 р. став по'являтися у Відні при „Вїстник-у“, що його видавав уряд „для Русинів австрійської держави“, окремий додаток п. и. „Сіонь, Церковь, Школа“, який виходив також у 1859 р.

Відтак через ціх 10 літ (1860—1870) не було в нас ні одного часопису, що займався спеціяльно церковними і духовними справами. Корисна зміна наступила щойно від 1871 р. — і від того аж до нині нема вже ні одного року без католицького часопису.

Найбільше укр. катол. органів по'явилося й по'являється у Галичині, де живе головна маса українського гр. кат. населення.

І так в 1871 р. по'являється у Львові церковний двоїтижневик п. и. „Сіонь Руський“ (вдак „Руський Сіонь), що його видавав проф. львівського університету о. д-р Сильвестр Сембратович, пізніший львівський митрополит і кардинал. Головними співробітниками „Р. Сіону“ були: о. д-р Юліян Пелеш, тізнійший перший єпископ станіславський а потому перемиський, та о. д-р П. Міланський, а відтак іще о. д-р К. Сарнінський та о. проф. Ол. Тороський й ин. „Сіонь“ виходив ляннх 15 літ: в рр. 1871—80 і 1883—85 як „Руський“ а в рр. 1880—82 як „Галицький“. В нм крім загальних вищє, співробітничали майже всі найвідзначніші священники того часу, як: оо. П. Бажанський, Ал. Бачинський, Ів. Бірчак, д-р Ів. Бартошевський, М. і Ю. Ганкевич, В. Ільницький, Із. Долницький, Д. Танчакевич, д-р П. Левицький, д-р Ка. Сарнінський, д-р Т. Крижановський, Он. Лепкий, Ал. Тороський, Ів. Ступницький, В. Залозецький, М. Малиновський, Ів. Галека, д-р Й. Комарницький, Б. Пюрко й багато інших, а з св'ятських мн. ин.: проф. д-р Із. Шараневич, проф. Е. Желєхівський і т. д. Се був перший самостійний український церковний часопис, виланований в національній нап'раї, а не в об'єднаннїм.

В 1885 р. почав виходити у Львові 3 рази на тиждень „Мирт.“ — часопис для справь політичних, церковних, економічних и літературних“. Видавав його о. д-р П. Комарницький в рр. 1885—87.

В 1887 р. з'являється додаток до „Мира“, відтак самостійно, стала виходити у Львові під ред. о. д-ра Й. Комарницького нова „церковна газета“ п. и. „Душпастырсь“. Часопис сей виходив до 1898 р., отже повних 12 літ. Він містив проповіді та різні розвідки.

В 1897 р. почав виходити в Перемислі „місячник суспільно-політичний и економічний для руско-католицького духовенства“ п. и. „П'рапорть“. Він виходив до початку XX ст.

В тімже 1897 р. зачав по'являтися у Львові щоденник „Руслан“, що згодом став органом української „християнсько-суспільної партії“ під проводом пок. Ол. Барвінського. Щоденник сей виходив коштом австрійського уряду; проіснував аж до 1914 р. (до війни) — отже повних 18 літ.

В 1904 р. став виходити у Львові двоїтижневик „Нива“, часопис посвячена справам церковним і суспільним, що виходив до війни, тепер як місячник. В 1911 р. виходив як додаток до „Ниви“ часопис „Катехитичний Місячник“, що був органом „Товариства Катехитів“. Вкінці в 1926 р. зачав по'являтися „Нова Зоря“, тепер найбільший пресовий орган українців католиків.

Всі вищєні вище часописи були призначені в першу чергу для духовенства й інтелігенції. Крім них по'являлися в нас і по'являються окремі католицькі часописи популярні, призначені для широких народніх мас.

Хронологічно першим таким часописом було „Слово Боже“, що виходило у Львові в рр. 1879—1882, як додаток до „Науки“ Наумовича, під ред. Шербана, чоловіка св'ятого мс. Другим з жери було „Лісьмо місячне для народа“ п. и. „Кириль и Методій“, що його видавав в 1886 р. в Ярославі о. Кирило Сльєський.

В 1889 р. зачав о. Л. Джулинський видавати в Бережанах „лісьмо церковно-народное“ п. и. „Посланик“, що опісля виходив у Львові, Тернополі й у Перемишлі. „Посланик“ проіснував поперв 20 літ. Тожке о. Л. Джулинський почав був у 1890 р. випускати зразу несправильно, відтак що місяць, дуже популярні в свій час „Книжочки Місінні“, що також проіснували поперв 20 літ. В „Книжочках Місінних“ містив між ин. багато історичних статей про поодинокі галицькі місцевості, церкви та ікони о. В. Чернецький. І там вони до нині цінні для історії нашого краю.

В 1897 р. почав виходити заходом оо. Василія в Жовків місячник „Місіонар“, що від того часу виходить без перерви по вшнійший день, отже 31-ий рік. Се нині в нас найбільш люблений і найбільш популярний часопис, що розкодиється в 30,000 примірниках. В 1913 р. як додаток до „Місіонаря“ виходив „Вїстник Місіонного Товариства“.

В 1906 р. о. Ярослав Левницький став видавати у Львові популярний „просвітньо-політичний і господарський ілюстрований часопис“ п. и. „Основа“. Часопис сей виходив 9 літ: 3 початку (1906—1908) як тижневик; від 1909 р. як „християнська газета для руского народа“ 2 тижн.

В 1911 р. московськими „Общество св. Іоанна Златоустого“ стало видавати у Львові місячник „Місійний Лісток“, що відтак виходив як 2-тижневик до 1914 р. В 1912 р. зачав виходити у Львові 2 рази на місяць популярний „Християнський Голосець“ — „лісьмо церковно-народне“, що виходило до 1914 р.

Вкінці від 1927 р. виходить у Львові тижневик для народа „Правда“, а від 1928 р. двоїтижневик „Бесіди“ (для Лемків).

Окремо слід згадати католицькі часописи для молоді. Се: 1) „Малий Місіонарчик“ — щомісячне лісьмо для дітей — що виходив в рр. 1903—1914 у Жовкві; 2) „Наш Приятель“ — часопис для української молоді і шкільних дітей — що його видав від 1922 р. по нині, „Марійське Товариство молоді у Львові“; 3) „Вістник Марійських Товариств“ — орган Управи Мар. Т-ва молоді, інформаційний листяно в справах Марійських дружин (1926).

Виключно проповідничий літературі були присвячені, крім згаданих уже на початку „Почуенія Церковних“, іше: 1) „Богословський Альманах“, що його видавали в 1887 р. у Станіславі 2 рази на місяць оо. Із. Борікевич й Мик. Котлярчук і якого вишло всього 6 ч. 2) „Пролоди“, що виходить від 1926 р. як щомісячний додаток до львівської „Ниви“.

Строго науковий церковний часопис по'явився в нас щойно в 1900 р. Се „Богословський Вїстник“, що його видавав квартально о. д-р Д. Дорожницький у Львові в 1900—1902 рр. В 1904-7 богословні у Львові видавали квартал. „Католицький Схід“.

В 1911—1914 рр. виходив у Львові кварталник „Церковний Восток“ — „орган духовно-церковного Общества имени св. Іоанна Златоустаго“ (в рос. мові і в язичю).

Від 1923 р. по'являються цінні „Ліськи ЧСВВ“, що виходить від 1922 р. у Львові.

Наш огляд української католицької преси в Галичині був би не повний, колиб не згадати ще 2 групи часописів, а саме: 1) церковно-урядових і 2) діяківських.

Перший український церковно-урядовий часопис у Галичині по'явився в 1886 р. у Станіславі, в нійній наймолодшій дієцезії. Се „Вїстник Станіславський Епархії“. В 1889 р. по'явилися: 1) Львівсько-Архидієцезійний Відомости і 2) Вїстник Перемиської Епархії. Ві вони виходять до нині.

Також перший діяківський часопис по'явився у Станіславі-Ярославі. Се „Діяківський Гласець“ — орган гр. кат. дяків Галицьких и Буковинських — що зачав виходити що місяця в 1895 р. і виходив кілька літ.

В 1910 р. став виходити у Львові новий місячник „Голос галицьких дяків“.

Вкінці в 1925 р. зачав виходити в Галичині рівночасно аж 2 діяківські часописи: 1) „Голос дяків“ — „незалежний, апологичний, безпартійний, ставний часопис“ і 2) „Діяківські Відомости“ — „орган Т-ва Взаємної Помочі дяків у Львові“. Оба часописи виходять до нині. Оба народні й фонетичні.

На Закарпатті після припинення в 1857—8 рр. будапештєвських „Церковної Газети“ „Церковного Вїстника“ о. Ів. Раковського, по'явився духовний часопис аж у 1885 р. Се „духовно-літературний журнал“ — „Листови“, що його зачав видавати в тім році 2 рази на місяць Е. Феєчик в Ужгороді. Він проіснував до 1903 р., отже 19 літ.

Нині виходить на Закарпатті 2 українські церковні часописи.

Перший се місячник „Благотворіть“, — духовна газета для Подкарпат. Русинів, що його видає від 1921 р. в Ужгороді Видавництво Чина св. Василія В.

Другий се „Душпастырсь“ — „офіційальний орган гр. кат. Епархії Мукачівської“, що виходить від 1924 р. в Ужгороді.

В Америці по'явився й по'являється така католицька преса:

1) Перша була „Америка“, перний український часопис в Америці взагалі, котору видавав і сам склад галицький священник о. Волжанський. Та „Америка“ виходила в 80-их роках, а теперішня се нинійший орган.

2) „Душпастырсь“, часопис для гр. кат. Русинів вь Америці, що виходила щомісяця від 1909 р. у Філадельфії.

3) „Місіонар в Бразилії“, що його видавали від 1911 р. оо. Василіане у Прудентополісі.

4) „Канадський Русин“ від 1911 р. (від 1918 змінив назву на „Кан. Українець“). Довгий час був він послідовно католицьким органом. Приблизно 2 роки тому по'явився в нм стаття з великими похвалами для діяльності д-ра К. Трильовського. Тепер той орган виглядає знов на католицький, але в чийх він руках, трудно довідатися.

5) „Голос Ізобавителя“, місячник, що його видають від 1923 р. Місіонари св. Ізобавителя в Йорктоні (Канада).

6) „Місіонар“, місячник, що виходить від 1917 р. у Філадельфії. Видать Васильянів.

7) „Братський Вїстник“ — орган Українського Католицького Братства Милосердя св. Івана Милостивого — що виходив 1927 р. у Вінніпегу.

8) „Католицький Провіс“ — „тижневик для української суспільности“, що виходить від вересня 1927 р. в Філадельфії, а печатється в Шкагу (тисячу миль від Філадельфії). Се орган Преосв. К. Богачевского.

9) „Епархіяльний Вїстн“, що виходять від 1920 р. у Філадельфії.

З інших українських часописів в Америці: 1) „Америка“ стоїть звичайно на католицьким становищі. — Се урядовий орган допомогового Т-ва „Провидія“ в Філадельфії, що виходить від 1912 р. раз на тиждень.

2) „Праця“ — орган Т-ва „Україна“ в Прудентополісі, послідовно католицький, що виходить таксамо від 1912 р. раз на тиждень. Редагують оо. Василіане.

Що до української катол. преси за морем, то р о з м і р н о найлучше поставлена вона тут у Бразилії, де наша еміграція найбільшійша і численнша (коло 50,000 душ); там виходить доволі великий тижневик з віршаним катол. напрямком. Садобше стоїть укр. кат. преса в Канаді, де наших емігрантів гр. кат. буде поперв 350,000. Цікаво, що там намірене зрозуміти вагу преси всі ниній групи, а на кінець католики. І так 1903 р. ліберальна англ. партія оснувала для Українців „Кан. Фармера“, рос. архимандрит Арсеїй видавав там коло 1905 р. „Канадський Ниву“, двоїтижневик, которю справно розбивав гр. кат. Церкву. В 1905 р. оснували пресинтерне „Ранок“. В 1906 р. по'явився соціалістичний „Червоний П'рапор“ (що в 1910 р. змінив назву на „Робочий Народ“) а в 1918 р. на „Укр. Робітничий Вїстн“ — більш). В 1909 р. зачав виходити радикальний „Укр. Голосець“, которий став опісля органом автокефали. А щойно в 1911 р. всенною повстала катол. орган „Кан. Русин“.

Ще слабше представляється укр. катол. преса в Злучених Державх Півн. Америки, де наша еміграція найбільша і найбогата, а має — коли по'являється — чисте релігійне „Місіонар“ і уряд.

ОСИП СТЕФАНОВИЧ
раніше РОМАН ЗУБИК

Л Ї В І В,
вул. Галицька ч. 16.
поруває

новости для Пань, сукна на мужеській одяннї.
Англійські ірени на реверенди і папістики для
247 П. Т. Отів. 29—30

Квестіонар

Просимо Вас відповісти в листі на отсі питання:

- 1. Як довго (від коли) читаєте „Н. Зорю“?
2. Що Вам в нашій газеті не подобається, а що подобається? — (Написати котрі статті, або хоч про що вони писали).
3. Що Вам найбільше домагає і що Вам нікаво булоб знати, то є, що Ви хотілиби, щоб газета пояснювала?
4. Які ще газети читаєте і де? (В дома, у знайомих, чи в читальні?)
5. Котрі газети передчитаете?
6. Котра газета найліпше Вам подобається і чому?
7. Котрі газети приходять до Вашої місцевости та в якій скільности? Котру газету найбільше у Вашій місцевости читають і чому?
8. Чи складаєте річник (комплет) „Н. Зорі“? Як не можете, або не хочете відповісти на котре з тих питань, то просимо його опустити, а відповісти на інші.

Відповідь у листі просимо прислати на отсю адресу: „НОВА ЗОРЯ“, Лwбw, Кльоньонна 8, П. П.

Пригадак: Дорогі Брати та Сестри! Не забувайте, що в культурних народах всякі квестіонари знаходять відповідь, бо не відповісти на листьмо таксамо нечисто, як не відповісти на добре слово позадоровлення. Просимо також о відповіди наших ВП. Читачів в Канаді, Америці та Бразилії.

Редакція „Новой Зорі“.

На місяць Доброї Преси“

Table with 2 columns: Subscription type and cost. Includes items like 'ЗАКЛИК (афіш)', 'ЛЕТЮЧКИ', 'ПРЕСА (нова книжка)', 'ИНСТРУКЦІЇ'.

ДОПИСИ

В СЯНОЦІ заходом Філії й Читальні „Просвіти“ відбулося 7. XII, 1928 р. ювілейне торжество „Просвіти“.

В програму входило вступне слово д-ра Жука, деклямації, освітній реферат о. Петра Андрейчика — старанно опрацьований. Співав місцевий мішаний і мужеський хор під батутєю д-ра Блавашкого і селянський хор з Новосілля.

Змїст одної з них подї в Манджурії, де виступають живо змальовані Росіяне, Японці й Китайці на ті своїх культурі й ідеалів. Другий твір малює долю великого Китаю в останніх літах, від повалення династії Манджурії до найновіших большевицьких спроб, заводити Китаєм. Французський автор представляє ті події світового значіння на ті життя й любови сина французького офіцера й дочки китайського губернатора, котрий вагається між двома цивілізаціями, заходу і сходу, та між християнством і буддизмом.

Відомий з солідности МАГАЗИН НОВОСТЕЙ мужеських і дамських І. ЗІХЕРА

Лwбw, пл. Канігульна 3. (напроти катедрі) поруває на зимовий сезон великий вибір: Рукавички і панчі, трикоти Еґера і новийи реформи, камізецьки, дублє-овертї, домашні пантофлі. Ціни приступні. Великий вибір ковчирів для Всец. Духовенства. 8-20

НОВИНКИ

Слідуюче число „Новой Зорі“ вийде в подвійнім обемі на 16 ст. як ч. 1—2 з датою 6. I. 1929 р.

Небувала студнї. З Африки доносять, що там в околиці Фезу температура впала до 17° нище зєра, факт в тих сторонах небувалий.

Конкурсний концерт канарків уряджує у Варшаві клуб годівлі канарків Той концерт відбудеться в днях 5 до 7 сїчня.

Дневникарські палати. У звязку з проєктом нового закона про пресу розважують у Варшаві проєкт утворення дневникарських палат подібних до палат адвокатських.

Одинока українська відліварня дзвонів Михайла Брилинського

вул. Закарштійська ч. 41. Телеф. 63-56 (власний лім).

Відліває медьові дзвони доволно величини з найліпшого металу о чистім і звучним голосім, під порукую чистото гармоній, як також витревалости. — Купую розобіті дзвони, на жаданні передиваю на нові. — Відліває у сукні металів відлив, як бронзіицик, машинні, будівельні, плоскорізиби, фігури і т. и. — скоро, совидко і на доглядних умовах. 357 8-10

Що значить точність? Хто прислав щорічну передплату зараз з початком року, той призначається до устійнення накладу часопису й дає можливість залювати співробітників тай тим скріплює орган. Хто спізнається з передплатою, той ділає якраз навпаки, — хочби не знати як гарно говорив про вагу преси і хвалив орган.

Кінотеатр „ВАРШАВА“ в Станіславові Липова 1. виставляє: 24. XII. 1928. „Смієш, кльонне, смій“ 27. XII. 1928. „Анна Карєніна“

Нові книжки

Eugen Krieglstein: „ZWISCHEN WEISS UND GELB“. Herbert Wild: „DER SCHLUMMERNDE RIESE“. Обиді ті книжки (друга се переклад з французького) вийшли в Берліні, в серії „Світових романів“. Перша має сторін 312, друга 320. Ціна по 2*85 м.

Се тепер актуальні праці, бо представляють великий перелом, який на наших очах відбувається на далеких сходах, а роблять се в дуже інтересний спосіб.

Змїст одної з них подї в Манджурії, де виступають живо змальовані Росіяне, Японці й Китайці на ті своїх культурі й ідеалів. Другий твір малює долю великого Китаю в останніх літах, від повалення династії Манджурії до найновіших большевицьких спроб, заводити Китаєм. Французський автор представляє ті події світового значіння на ті життя й любови сина французького офіцера й дочки китайського губернатора, котрий вагається між двома цивілізаціями, заходу і сходу, та між християнством і буддизмом.

Видомий з солідности МАГАЗИН НОВОСТЕЙ мужеських і дамських І. ЗІХЕРА Лwбw, пл. Канігульна 3. (напроти катедрі)

поруває на зимовий сезон великий вибір: Рукавички і панчі, трикоти Еґера і новийи реформи, камізецьки, дублє-овертї, домашні пантофлі. Ціни приступні. Великий вибір ковчирів для Всец. Духовенства. 8-20

* Не треба забувати, що до 1867 р. не було „Астро-Угорщини“, тільки була одностайна держава — Австрія. Тому й не було такого розділу між Галичиною і Закарпаттям, який настав по 1867 р., а були тісні взаємини.

ОГОЛОШЕННЯ

ПАРОХІЯ Ванівка, Переж. Епархії до заміни
В місці копальня нафти 3—3

ЗДІБНОГО ПОЗОЛОТАРЯ, самостійного
пошукує варстат уряджень церковних

362в **ТЕОДОЗІЯ КОМІСАРУКА** 4-5
Станіславів, вул. Круля Яна III. ч. 15.

Др. Марія Криговська

спец. недуг носа, уший і горла
лічить:

341 **ХИБИ ВИМОВИ** 12—20

(гикання, слухомоту, гугнявість і т. п.)
Львів, вул. Кльоновича 6. Від 3—5.

Дентист ЯКІВ НАСС

Львів, вул. Сикстуська ч. 17, II. пов.

Скріплювання хитаючихся зубів, пльомбування
й винимання зубів без болю. Штучні зуби в кав-
чуку і золоті після американської системи. Па-
цієнтів з провінції полагоджуються в найкорот-
шому часі. П. Т. Урядовцям і студентам значна
375 знижка. Полекші в сплатах. 1—5

ЖУРНАЛИ

КРОЇ

МАНЕКІНИ

порукає фірма
„ЖУРНАЛ“ Львів, пл. Бер-
нардинська 2.

БЕЛЬСЬКІ СУКНА — на одяги й верхи —
найдешевше в

АЙЗЕНБЕРГА, БОЇМІВ ч. 18.

Догідні умови для П. Т. урядників (-чок).
При оказанню витинка 6 процент опушту.
350 10—10

ПЕРЕПЛЕТНЯ ПЕТРА ПОДОЛЯКА

Львів, вул. Жовківська ч. 28

приймає всякі церковні роботи, як: Євангелія,
Службеники, старі книги, брошуровання всіля-
ких накладів, канцеляр. книги, все, що входить
в круг переплетничої штуки по найприступ-
нійших цінах. Робота солідна і точна. 342 11-?

ЩІТКИ всякого рода

порукає робітня

Маріяна ГРИГОРЧИКА

Львів, Боїмів ч. 1

353 (угол вул. Рутівського) 10—10

МАГАЗИН І РОБІТНЯ КОНФЕКЦІЇ
та дамських суконь

ЦЕЦИЛІЯ ГАН

Львів, пл. Смольки 1а (напроти кіна „Марисенька“)
325 Полекші в сплатах. 15—20

VII. РІК ВИДАННЯ.

Передплата на 1929 рік на ілюстрований
двотижневий часопис

„СІЛЬСЬКИЙ СВІТ“

орган незалежної господарської думки
в часописах:

„Українське Пасічництво“ та „Супряга“
Редактор Є. АРХИПЕНКО.

Річні передплатники дістають додатки:
4 практичні господарські книжечки, 6 пор-
третів визначних діячів на полі господар-
ства, 12 пробків ушляхотненого насіння збіж,
городини та медодайних рослин.

Передплата на рік 12 зол. Передплату
можна вносити частинами: при передплаті
— 6 зол., до I/II — 3 зол. і до I/IV — 3 зол.
До Америки: — 2 дол., до Румунії — 250 лейв,
до Чех — 20 корон.

Адреса: „Сільський Світ“, Луцк, Пилсудського ч. 117.

ЛЕОПОЛЬД ТАРГАЛЬСКИ

367 **ГОДИННИКАР** 4—4

у **Львові, ПЛОЩА АКАДЕМИЦЬКА 2.**

порукає склад кишенькових і стінних го-
динників, — спеціаліст в напрямі антиків.

Светери, жакети, костюми гарсонни, камі-
золки дамські й мужеські, гальки, реформи,
панчохи, камаші, штильни, скарпети і т. п.
ПЕРЕРОБЛЮВАННЯ й підроблювання
старих трикотажів.

Підвошення очок панчів шовкових і філь-
декосових.

Виконує з найліпшого матеріалу дуже ста-
ранно й по умірених цінах

Трикотарська робітня В. Лібанської

262 **Львів, Баторого 34, (мезанін).** 27—30

ПАРОХІЯЛЬНІ БІБЛІОТЕКИ НА СПЛАТИ

I-ша бібл. — 58 книжок за 60 зол. платних
у 3-місяч. ратах; II-га бібл. — 110 книжок за
160 зол. пл. у 4 ратах, при чім перша рата
61 зол. прочі р. по 33 зол. Перша бібл. нада-
ється для сільських, друга для міських парох.
бібліотек. Усі книжки відповідно дбрані й
певні щодо змісту. В переплеті I. бібл. 100 зол.,
II. бібл. 220 зол. — Замість готівки приймає-
мо також векслі 3—4 місячні; дочислюємо тоді
ще есконт. Замовляти: „Добра Книжка“ —
Львів — Lwów, skr. p. 11. 294 36—50

РІК
ОСНОВАННЯ
1878.

На осінній і зимовий сезон
порукає наймодніші

КАПЕЛЮХИ І ШАПКИ

Фірма **АНТІН КАФКА**

Львів, вул. Галицька ч. 4.

Ціни знижені! Вибір великий!
139 47-?

П. Т.

Маю честь поручити свою кравецьку
фірму

Станіслав Курц

у Львові, вул. Баторого ч. 12—14, 4 пов.
в котрій проваджу окремий відділ для
Всеч. Духовенства, виконуючи всякі
вбрання для П. Т. Отців і цивільні:
Ревренди всякого роду, верхні окриття,
нагортки, плащі, пелерини, порохівники,
бунди і т. п., а також нові футра і пе-
рерібки футер.

З високим поважанням

Станіслав Курц

кравець мужеський і спеціаліст
для П. Т. Отців

326 15-20
Львів, вул. Баторого 12—14, 4. пов.

**Важне для парохіяльних Урядів, Кооператив,
Товариств, адвокатів, нотарів, лікарів і ин.**

Вже вийшов і продається по всіх книгарнях, складах паперу і Повіт.
Союзах Кооператив 378 1—3

Український Термінар і Календар

на рік 1929

на рік 1929

який містить м. ин. поштову і телегр. тарифу, стемпл. скалі, адреси укр.
установ і кооператив, адвокатів, нотарів, лікарів і ин.

Ціна 3 зол. — За післяплатою 1'15 зол. доросше.

Замовлення про-
симо слати: **„Народня Книгарня“, Станіславів, пасаж Гартенбергів.**

**ШАПКИ
КАПЕЛЮХИ**

у великім виборі
322 8-12
по низьких цінах

Іван Віттман, :: Львів, ::
Трибунальська 1.

ВЗУТТЯ мужеське, дамське
власного виробу

по дуже низьких цінах порукає 267
першорядна робітня обуви :: 27-27

ІВАНА МАТИКЕВИЧА Львів, Шелтницьких ч. 1
напроти св. Юра.

**Одинока у Львові
Робітня горсетів**

на французький стиль порукає: гумові пояси
бедрівки, шліпфери, підв'язки, бюстонаші, **опас-**
ки, також реформи менструальні, реформи
трикотові і шовкові тільки у фірмі:

„ЛІГІЕНА“, Р. Кернер

Львів, Пасаж Миколая над кіном „Улеха“
345 Телеф. 51-24. 12—15

Продажа на догідні сплати!!

Машины до шиття ==

== Грамофони, ровери, 30—30

Кружлівки молочарські 264

та їх складові части, кравецьке приладдя
і до ручних робіт. Власна майстерня направ

Александр МАЛИМОН

Львів, ул. Валова, 11 а.

ПОЗІРІ

ПОЗІРІ

Найдешевший цінний блаватних товарів

Ручники сільські з метра	зол. 1'20
„ пікові і дамаст. з метра	„ 1'70
„ відпасовані	„ 1'20
„ купелеві	„ 2'70
Стирки з метра	—90
Зефіри на сорочки	„ 1'80
Димка на підштанці	„ 1'70
Оксфорди на сорочки	„ 1'30
Полотна й schirting-и	„ 1'40
„ на простирала	„ 2'75
Простирала 2 метр.	„ 5'50
Скатерти з метра	„ 5'50
Опалі на білля в різних красках	„ 3'80
Кретони на франки	„ 1'30
Бархани і фланел	„ 1'70
Фланелі гладкі	„ 1'50
Шевоти на мундурки	„ 4'50
Кошки діточі	„ 4—

Галицький Магазин Новостей, Львів, Галицька ч. 15.
Замовлення висилаємо відвототною поштою
351 за післяплатою. 9—10